

Aan: College van Burgemeester en Wethouders van Weert
Postbus 950
6000 AZ Weert

Amsterdam, 4 september 2018

Onderwerp: Belang uitroeiing tijgermug

Geacht college,

Onlangs heeft het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) vastgesteld dat de Aziatische tijgermug (*Aedes albopictus*) zich in Nederland heeft gevestigd. Daarbij gaat het specifiek om de situatie in Weert. Vestiging betekent dat er bewijs is voor overwintering, voortplanting en verspreiding. Vanwege de gezondheidsrisico's op korte en lange termijn en het feit dat de muggen zich na vestiging kunnen verspreiden en dan al snel vrijwel onuitroeibaar zijn, willen wij deze problematiek met klem onder uw aandacht brengen. We presenteren ook een mogelijke oplossing.

De tijgermug komt oorspronkelijk uit Azië en kan meer dan 20 verschillende virusziekten en parasieten overbrengen op mens en dier. De bekendste zijn dengue, chikungunya, Zika, verschillende vormen van encefalitis (hersenontsteking) en hartworm. Veelal aandoeningen waarvoor geen medicatie beschikbaar is en waartegen geen vaccins zijn ontwikkeld.

De overdracht kan plaatsvinden op twee manieren. De meest bekende manier is dat de mug een besmet persoon bijt, daarbij virus binnenkrijgt en dit na een aantal dagen via een nieuwe beet overbrengt op een andere persoon. Minder bekend is dat de tijgermug ook in staat is om virus over te dragen op haar nageslacht (waarbij dus via de 'moedermug' virus terecht komt in de eieren die ze ontwikkelt). Dit betekent dat de tijgermuggen die hier geïmporteerd worden al drager van virussen kunnen zijn, evenals hun nageslacht. In tegenstelling tot wat vaak beweerd wordt, is het dus niet nodig dat een tijgermug eerst een ziek persoon bijt om ziekten te kunnen verspreiden.

De tijgermug heeft een pijnlijke beet, is overdag actief en hinderlijk, dus 's nachts een klamboe helpt niet. Door het RIVM is onderzocht dat zij de Nederlandse winters kan overleven in het eistadium, zelfs in het koudste scenario.

De eerste vondst van de tijgermug in Weert dateert van 2010, en sindsdien wordt de mug vrijwel elk jaar in uw gemeente gevonden. Ze kunnen in het eistadium meekomen met de import van gebruikte banden uit gebieden waar tijgermuggen voorkomen. In Weert zijn ze aangetroffen bij twee aangrenzende bedrijven die banden uit risicogebieden importeren: Ruband BV en Rumaal BV; het laatstgenoemde bedrijf is inmiddels verhuisd naar Nederweert. In hun herkomstgebieden leggen de muggen eitjes in de banden, die een ideale broedplaats zijn. De eitjes kunnen maandenlange droogte doorstaan en komen uit wanneer er (bijvoorbeeld door neerslag) water in de banden komt. Ook zijn tijgermuggen aangetroffen bij een bedrijf in Weert dat gebruikte vrachtwagens importeert.

Aanvankelijk werden de tijgermuggen alleen aangetroffen op de desbetreffende bedrijfsterreinen, maar de laatste jaren worden ze ook regelmatig gevonden in de aanpalende woonwijken Leuken en Groenewoud. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft bij de bedrijven en in de omgeving vallen geplaatst, controleert deze periodiek en voert bestrijding uit als er tijgermuggen of larven gevangen worden.

Uit het feit dat de tijgermug zich nu in Weert heeft gevestigd, moet helaas geconcludeerd worden dat die aanpak niet voldoende is geweest. Dat is ook begrijpelijk, want binnen de NVWA houdt slechts een klein aantal medewerkers zich bezig met de monitoring en bestrijding van exotische muggen. En zij moeten hun aandacht verdelen over tal van locaties waar exotische muggen kunnen opduiken: zo'n vijftien bandenbedrijven verspreid over heel Nederland, ongeveer vijf bedrijven die Lucky bamboo stekjes importeren, de haven van Rotterdam en luchthaven Schiphol. Naar aanleiding van vondsten moest de NVWA dit jaar al in zeker dertien gemeenten in actie komen om nader onderzoek te doen of bestrijdingen uit te voeren.

Veelal is de NVWA succesvol geweest in het uitroeien van lokale uitbraken, met uitzondering van de Aziatische bosmug die zich nu verspreidt in Flevoland, en de vestiging van tijgermuggen in uw gemeente. Toch is het nog mogelijk om de tijgermug in Weert geheel uit te roeien, maar daarvoor is wel een andere aanpak nodig. Een aanpak waarbij systematischer, intensiever en in een groter gebied wordt gewerkt dan waar de NVWA (gezien haar beperkte personele capaciteit) toe in staat is. Zo'n aanpak vergt veel menskracht en is eigenlijk alleen te realiseren door inzet van het leger – een civiele taak waarop in veel landen beroep wordt gedaan wanneer uitbraken van door muggen overgedragen ziekten zich voordoen.

Het ministerie van Defensie heeft in de media aangegeven desgevraagd graag mee te willen werken aan de opsporing en bestrijding van exotische muggen¹.

Gezien de noodzaak om uit oogpunt van gezondheid en welzijn te voorkomen dat de tijgermug zich definitief in Weert vestigt en dat uw gemeente een uitvalsbasis wordt voor verdere verspreiding, verzoeken wij u dringend om zo spoedig mogelijk bij het ministerie van Defensie een aanvraag te doen voor militaire steunverlening bij de uitroeiing van de tijgermug.

Mocht u naar aanleiding van het bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de eerste ondergetekende. Wij zijn graag bereid het een en ander in een gesprek nader toe te lichten.

In afwachting van uw reactie,

Hoogachtend,

Wilfred Reinhold
voorzitter van stichting *platform Stop invasieve exoten*
info@invasieve-exoten.nl 06-2818 9691

drs. Wouter van der Weijden
directeur stichting Centrum voor Landbouw en Milieu
1^e auteur van *Biological Globalisation – Bio-invasions and their impacts on nature, the economy and public health*. KNNV Publishing 2007.

dr. ir. Bart Knols MBA
medisch entomoloog, directeur K&S Consulting
auteur van het boek *Mug: De fascinerende wereld van volksvijand nummer 1*, Nieuw Amsterdam uitgevers.
hoofdredacteur van het boek: *Emerging Pests and Vector-borne Diseases in Europe*, Wageningen Academic Publishers.

- Afschrift van deze brief is gezonden naar de leden van de gemeenteraad van Weert

¹ De Stentor, 19 juli 2018, Defensie wil helpen bij bestrijden Aziatische bosmug